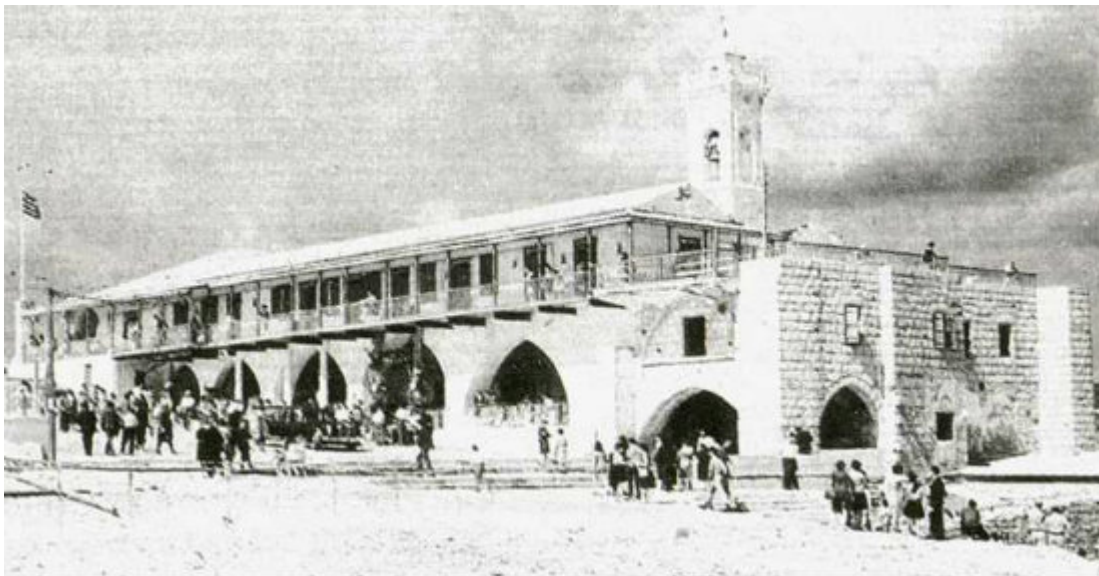
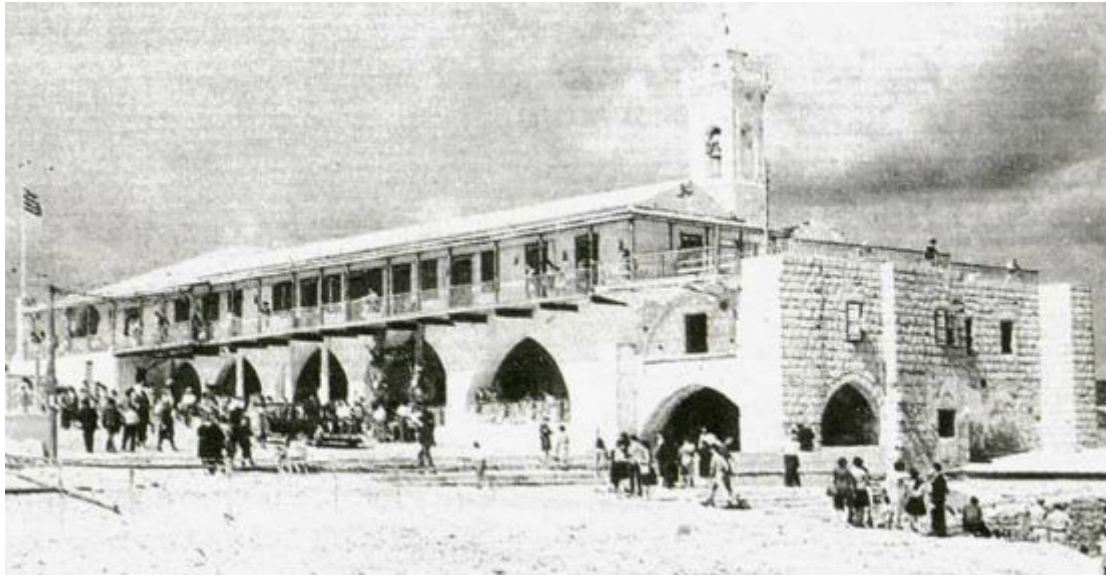

Τα εγκαίνια της Μονής του Αποστόλου Ανδρέα

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός

Ήταν 15 Αυγούστου 1867, όταν ο τότε Αρχιεπίσκοπος Κύπρου, Σωφρόνιος Γ' τελούσε τα εγκαίνια της ακριτικής Μονής Αποστόλου Ανδρέα, στο ακρωτήριο της Καρπασίας. Έκτοτε, η μεγάλη μέρα της χριστιανοσύνης στο μυαλό των Κυπρίων συνδέθηκε όχι μόνο με το όνομα της Παναγίας αλλά και του Αποστόλου. Η αντρική μονή μετά το 1974 ερημώθηκε και έκτοτε μετετράπη σε συνώνυμο της επιστροφής, μαζί με την Κερύνεια.

Το ιστορικό και η παράδοση

Αν και ελάχιστα είναι γνωστά για την ίδρυση της Μονής και τη σχέση της με τον Απόστολο Ανδρέα, λέγεται πως ο Άγιος «ξέμεινε» στην Κύπρο, γύρω στον 1ο

αιώνα μ.Χ., λόγω νηνεμίας που υποχρέωσε το καράβι του να αγκυροβολήσει στην Κύπρο. Λίγες μέρες μετά, ένα άλλο καράβι έφθασε στο νησί και τότε ο Άγιος ζήτησε από τον καπετάνιο να τον πάρει μαζί του.

Εκείνος απάντησε πως «Μπορώ να σε πάω μέχρι την Πάτρα, αφού εκεί πηγαίνουμε, φτάνει να μας δείξεις που έχει λίγο νερό να πιούμε». Ο Απόστολος έδειξε στον καπετάνιο και τους ναύτες ένα σημείο από όπου ανάβλυζε νερό. Ωστόσο, οι άνδρες πηγαίνοντας εκεί δεν είδαν ούτε σταγόνα και εκνευρισμένοι ζήτησαν από τον Άγιο εξηγήσεις. Τότε εκείνος γονάτισε μπροστά στον βράχο κι αφού προσευχήθηκε χτύπησε με το ραβδί του τον βράχο και άρχισε να αναβλύζει νερό. Το σημείο εκείνο ονομάστηκε «το αγίασμα του Απόστολου Ανδρέα».

Ο καπετάνιος πήρε μαζί του τον Άγιο στο καράβι. Ξαφνικά, ο τυφλός γιος του καπετάνιο φώναξε «πατέρα, τα πανιά μας έχουν μία τρύπα». Το θαύμα του Αγίου ενθουσίασε τον καπετάνιο, ο οποίος επέστρεψε στην Κύπρο και έκτισε στο σημείο του αγιάσματος, ναό προς τιμήν του Αγίου.

Αν και δεν διασώζονται ίχνη από αυτόν τον ναό, το 1103 μ.Χ. υπάρχει μια πρώτη μαρτυρία για την ονομασία του λιμενίσκου που βρίσκεται κοντά στο μοναστήρι, από τον Αγγλοσάξονα προσκυνητή Seawolf, ο οποίος το αποκαλεί «λιμανάκι του Αποστόλου Ανδρέα». Η μαρτυρία θεωρείται σημαντική, αφού συνδέει το όνομα του Αποστόλου με το ακρωτήριο της Καρπασίας από τα βυζαντινά χρόνια, ένδειξη ότι η παράδοση για τον Απόστολο Ανδρέα υπήρχε από τότε.

Μια άλλη σημαντική μαρτυρία με σαφή αναφορά σε ύπαρξη μοναστηριού στην περιοχή, γίνεται το 1191 μ.Χ. από τον Άγγλο ιερωμένο Benedict of Peterborough, ο οποίος αναφέρει ότι ο τότε διοικητής της Κύπρου Ισαάκιος Κομνηνός (1185-1191) συνελήφθη από το Ριχάρδο το Λεοντόκαρδο σε πολύ καλά οχυρωμένο μοναστήρι, που ονομαζόταν «Ακρωτήριο του Αποστόλου Ανδρέα».

Επίσης, το ακρωτήριο αναφέρεται σε παλαιούς χάρτες της Κύπρου, ήδη από το 1465, ως ακρωτήριο του Αγίου Ανδρέα ("Capo de Sando Andrea"). Σε παλαιούς χάρτες σημειώνεται και η ύπαρξη εκκλησίας στη θέση του σημερινού μοναστηριού, με την ονομασία Άγιος Ανδρέας ("Sando Andrea").

*Αρχιερατικό συλλείτουργο το 1967 στην Μονή του Αποστόλου Ανδρέα στην Καρπασία
προεξάρχοντος του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄*

Παρόμοιες αναφορές γίνονται και από πολλούς περιηγητές που επισκέφθηκαν την Κύπρο, τόσο κατά την περίοδο της λατινοκρατίας (1191-1571) όσο και κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας (1571-1878). Ο Άγγλος περιηγητής Richard Pococke, που επισκέφθηκε το νησί το 1738, γράφει, «φθάσαμε στο ανατολικότερο σημείο του νησιού, που ονομαζόταν από τους παλαιούς Βοός Ουρά. Σήμερα ονομάζεται ακρωτήριο του Αποστόλου Ανδρέα εξαιτίας μοναστηριού σε βράχο στο όνομα του Αποστόλου Ανδρέα, στο οποίο κατοικούν 2-3 μοναχοί». (Ν. Γ. Κυριαζή «Τα Μοναστήρια εν Κύπρω», 1950, σ. 18).

Η ιστορία του μοναστηριού γίνεται ουσιαστικά γνωστή περίπου από το 1855 όταν ο παπά Ιωάννης Νικόλα Διάκου από το Ριζοκάρπασο άρχισε την οικοδόμηση του καινούργιου ναού, που εγκαινιάστηκε στις 15 Αυγούστου 1867 επί Αρχιεπισκόπου Σωφρονίου. Ο παπά Ιωάννης θεωρείται ο κτήτορας του σημερινού μοναστηριού, ο οποίος όμως δεν είχε όμως όσα χρήματα χρειαζόταν για να εκπληρώσει το τάμα του στον Άγιο κι έτσι κρατώντας την εικόνα του κι από πόρτα σε πόρτα έκανε έρανο για να συγκεντρώσει το ποσό. Η ανέγερσή του ξεκίνησε το 1885. Για το κτίσιμό του χρησιμοποιήθηκαν και πέτρες από παρακείμενο ναό αφιερωμένο στην «Ακραία Αφροδίτη», κάτι που σχολιάστηκε αρνητικά ως ασέβεια προς τα αρχαία μνημεία.

No. 79. Νηὸς Κύπρος. — Ile de Chypre.

Ἐκκλησιὰ Ἀποστ. Ἀνδρέου. — Eglise de St. Apôtre André.

Th. N. Toufexis, Nicosia. — Θ. Ν. Τουντεξῆς, Λευκωσία.

Η ερήμωση και η αναβίωση του ναού

Η Μονή του Αποστόλου Ανδρέα μετά την εισβολή ερημώθηκε και παρέμεινε ανενεργή. Στις 30 Νοεμβρίου 1978, επετράπη για πρώτη φορά στους πιστούς να προσκυνήσουν. Από τότε και ως το 1994, ο ναός παρέμεινε και πάλι ερημωμένος, όταν τον επισκέφθηκε Ηγούμενος Κύκκου και ο τότε Οικονόμος της Μονής Κλεόπας Κουρουζίδης. Στις 15 Αυγούστου 1997, μετά από επίμονες ενέργειες της Διαχειριστικής Επιτροπείας της Ιεράς Μονής του Απ. Ανδρέα προς τα Ηνωμένα Έθνη και τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ και της Μεγάλης Βρετανίας, πραγματοποιήθηκε η πρώτη μαζική επίσκεψη στο μοναστήρι, από 600 Ελληνοκύπριους. Από το 2003 και εξής, χιλιάδες πιστοί επισκέπτονται το μοναστήρι.

Πηγή: xronografos.com